ეროვნული ბიბლიოთეკა

მუნიციპალური პლატფორმა

საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიისა

წელიწად ნახევარია, რაც მშრომელი ხალხი სოციალ-დემოკრატიის მეთაურობით ქალაქის თვითმართველობას დაეპატრონა და იქიდან პლუტოკრატია საბოლოოთ განდევნა.

ისიც იყო, რომ დემოკრატიული თვითმართველობა შეუდგა სასურსათო საქმის მოგვარებას და ცხოვრების გაიაფებას, ფინანსიური მეურნეობის მშრომელთა სასარგებლოთ მოწესრიგებას, სახლისა და ბინის გამქირავებელთა და ყოველგვარ სპეკულიანტების ალაგმვას, მოკლეთ, მთელი ძველი დახავსებული ურთიერთობის მოსპობას და ქალაქის თვითმართველობის დემოკრატიის ინტერესების და მიხედვით გამოყენებას. სწორეთ ამ დროს რუსეთის პოლიტიკურ ცხოვრების სათავეში ბოლშევიკები მოექცენ, რომელთაც უარჰყვეს დემოკრატიზმი და ნაცვლად თავისუფლებისა უსაშიშრესი დესპოტიზმი გააბატონეს. რევოლუცია დაასამარეს. რუსეთი დაირღვა. ასეთ პირობებში წარმოიშვა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა, სადაც სავსებით დაცულია რევოლუციის მონაპოვარნი და საბოლოოდ მკვიდრდება ბატონობა დემოკრატიის.

ამ დიად რევოლუციონურ მოღვაწეობას სათავეში უდგია საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია. მისი მეოხებით ჩვენში ძირი გამოუთხარა ბოლშევიკურ ანარქიას ერთი მხრივ და შავბნელ რეაქციის მემამულეთა სოციალური ბატონობის შემუსვრით, მეორის მხრივ. მხოლოდ საქართველოში გაშალა ფრთა დემოკრატიულმა თვითმართველობამ. ქალაქის საბჭო და ახლათ შექმნილი ერობა მთელი ადგილობრივი ცხოვრების ბატონ პატრონი შეიქნა, ის არის ორგანო არა მხოლოდ თვითმართველობის, არამედ მართველობისაც. ადგილობრივი მართვა გამგეობა ქალაქის საბჭოს ხელშია, რომელიც განაგებს მილიციას და ამკვიდრებს რევოლუციონურ წესრიგს. ადგილობრივი თვით მართველობა რევოლუციის სიმაგრეთ გადაიქცა.

ამ ჟამათ ქალაქის თვითმართველობა უნდა განახლდეს, სოციალდემოკრატია მიზნათ ისახავს დაწყებული დიადი საქმე განაგრძოს, ქალაქის თვითმართველობა საქართველოს დამოუკიდებლობის ქვა კუთხედად აქციოს, რომ ამ გზით შესძლოს დემოკრატიის ბატონობის საბოლოო განმტკიცება და გზის გაკაფვა სოციალიზმისკენ, რომლის სხივმა დასავლეთ ევროპაში უკვე გამოანათა.

ყველა ჯურის ნაციონალისტებმა და სამწუხაროთ ზოგიერთმა გზა-აბნეულმა „სოციალისტურმა“ ჯგუფებმაც რუსეთისა და შემდეგ ამიერ კავკასიის რესპუბლიკის დარღვევა ერთა შორის შუღლისა და მტრობის გასაღვივებლათ გამოიყენეს, სოციალდემოკრატია ერთა სოლიდარობის ბურჯია და განახლებულ ადგილობრივ თვითმართველობაში მიზნათ ისახავს დემოკრატიული საქმიანობით ნაციონალისტთა გავლენის საბოლოო შემუსვრას. ამ წლის ნახევრის განმავლობაში დემოკრატიულმა თვითმართველობამ ვერ შესძლო მთელი ჩვენი მუნიციპალური პლატფორმის განხორციელება. და ეს იმიტომ, რომ უპირველესათ მთელი ქვეყანა ამ ხნის განმავლობაში მუდამ საომარ ბანაკს წარმოადგენდა. ის ებრძოდა ბოლშევიკთა გამოსვლებს, რომელთაც მრავალ ადგილას ხალხი მოტყუებით და ძალდატანებით აჯანყების ალში გახვიეს. შემდეგ დაიწყო ოსმალთა ურდოების შემოსევა და მთელი ქვეყნის დარბევა-აწიოკება. დემოკრატიამ ხმალი იშიშვლა, მთელი თავისი ძალღონე მოიკრიფა, მაგრამ დამარცხდა და იძულებული იყო მწვავე საზავო პირობები მიეღო. ამის შემდეგ საქართველოს რესპუბლიკა ფაქტიურათ მოსწყდა გარეშე ქვეყანას. მას არ შეეძლო უცხოეთიდან სურსათ სანოვაგისა და სხვა საქონლის შემოზიდვა. ცხოვრება გაძვირდა, მაგრამ ერთი რამ ჩვენ აშკარათ შეგვიძლია ვთქვათ: ჩვენი ცხოვრება გაცილებით უფრო მოწესრიგებულია და აქ უფრო იაფია ყოველგვარი სურსათი, ვინემ რუსეთის ყოფილი იმპერიის რომელიმე კუთხეში. ის იყო, რომ ჩვენში ნორმალური ცხოვრება დამყარდა, რომ საქართველოს დემოკრატიის წინააღმდეგ ხმალი ვერაგულათ სომხეთის ავანტიურისტებმა იშიშვლეს. და აი ჩვენი დემოკრატია იძულებული იყო მუდამ მომხდურთა ალაგმვაზე ეფიქრა. ახლა სახეში მიიღეთ მსოფლიო ომით გამოწვეული ფინანსიური კრიზისი და თქვენთვის აშკარა იქნება ის აუტანელი პირობები, რომელშიაც უხდებოდა მოღვაწეობა ჩვენს დემოკრატიას საერთოთ და კერძოთ ქალაქის თვითმართველობას.

ამას დაურთეთ კერძოთ თბილისის თვითმართველობის შემადგენლობა. დაახლოებით ხმოსანთა ნახევარი, სახელდობრ სოციალისტ რევოლუციონერები ხუდადოვ თუმანოვ თარხანოვის მეთაურობით, მუხანათი დაშნაკელები, კადეტები და ჩვენი ყოფილი ამხანაგები სმირნოვის მეთაურობით, რომელთაც მუშათა კლასის მანდატი ვერაგულათ მის წინააღმდეგ საბრძოლველათ გამოიყენეს, ყველა ესენი ვერ ურიგდებიან საქართველოს რესპუბლიკის დამოუკიდებლობას და თვითმართველობის შემწეობით მის დამხობას ლამობენ. ამ გზით ყველა ეს პარტიები ნებით თუ უნებლიეთ გზას უხსნიან აქ რუსეთის რეაქციის შემოსვლას, და ამავე დროს სავსებით აუძლურებენ თვითმართველობას და ხელს უშლიან მის დადებით მოღვაწეობას.

ამის და მიხედვით საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში მრავალი თვალსაჩინო რეფორმა განხორციელდა. ადგილ მამული ჩამოერთვა მემამულეებს და ახლო მომავალში მშრომელ გლეხ-კაცობას გადაეცემა. საკანონმდებლო და ადგილობრივ თვითმართველობათა ორგანოებში დაკანონებულია დემოკრატიული საარჩევნო უფლება ყველა მოქალაქისათვის 20 წლიდან მოკიდებული განურჩევლათ სქესისა. შემოღებულია ხმოსანთა ორი წლით არჩევა. მილიცია ქალაქისა და ერობის თვითმართველობის ხელშია.

ეროვნულ უმცირესობათა უფლებების უზრუნველსაყოფათ დაკანონებულია ადგილობრივ თვითმართველობაში სამშობლო ენაზე კამათი და განცხადებათა შეტანა, აგრეთვე შემოღებულია, როგორც პირველ დაწყებითი, ისე საშუალო სასწავლებლებში სამშობლო ენაზე სწავლება.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ფარგლებში უკვე განხორციელებულია მუშათა უდიდესი მოთხოვნილება 8 საათის სამუშაო დღის დაწესებისა და კვირაში 42 საათის განუწყვეტელი დასვენების შესახებ, აგრეთვე დაწესებულია მომრიგებელი კამერები დემოკრატიის ინტერესთა სრული უზრუნველყოფით. მოკლეთ, უკვე ჩაეყარა საფუძველი ფართო დემოკრატიულ აღმშენებლობის და მშრომელი ხალხის ბატონობის განმტკიცებას.

სოციალ-დემოკრატია შეეცდება განახლებული ადგილობრივ თვითმართველობის მეოხებით ამ საფუძვლის კიდევ უფრო გაფართოებას და ამ თვალსაზრისით მიზნათ ისახავს:

I პოლიტიკურ სფეროში.

1. ადგილობრივ თვითმართველობათა ორგანოების დამოუკიდებლობა შინაურ საქმეების მოწესრიგებაში.

2. ყველა მოქალაქეს და აგრეთვე მთავრობის წარმომადგენელს უფლება აქვს გაასაჩივროს ქალაქის თვითმართველობათა ორგანოების დადგენილებანი. უკანონო დადგენილებათა გაუქმების უფლება უნდა ქონდეს ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს.

3. ადგილობრივი ერების უფლების უზრუნველყოფა ქალაქის საბჭოში სიტყვები წარმოსთქვან ან განცხადებები შეიტანონ ქალაქის თვითმართველობაში სამშობლო ენაზე.

4. ქალაქის მილიციის ორგანიზაცია. მილიცია ქალაქის თვითმართველობას ემორჩილება.

5. ქალაქის საბჭო ირჩევა ორი წლის ვადით. ამომრჩეველთა უმეტესობას უფლება უნდა ჰქონდეს დაითხოვოს ქალაქის საბჭო რეფერენდუმის საშუალებით ვადის გასვლამდიც.

6. საპასუხისმგებლო თანამდებობის პირნი არჩეულნი უნდა იქნან და მათ სასყიდელი უნდა მიეცეს.

7. ქალაქის საქმეებში ინიციატივისა და რეფერენდუმის უფლება.

8. ქალაქის თვითმართველობის ეძლევა უფლება შეუკავშირდეს სხვა ადგილობრივ ქალაქისა და საერობო თვითმართველობათა ორგანოებს და ამგვარი კავშირების იურიდიული პიროვნების უფლება, აგრეთვე მათთვის უპირატესობათა მინიჭება სახელმწიფო წარმოებათა იჯარით გაცემის დროს.

9. ინიციატივის უფლება ქალაქის თვითმართველობისათვის საერთო სახელმწიფოებრივ საკითხებში.

II. ფინანსიურ სფეროში.

1. ადგილობრივ საჭიროებათა და-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საკმაყოფილებლად „საკუთარ გადასახადების შეწერის უფლება.

2. ყოველგვარი არაპირდაპირი გადასახადების გაუქმება.

3. შემოსავლის კვალობაზე დადებული პროგრესიული მუნიციპალური დამატებითი გადასახადი და პროგრესიული გადასახადი მემკვიდრეობით მიღებულ ქონებაზე.

4. უძრავ ქონებაზე დამსახურებულ ზედმეტ შემოსავალზე გადასახადის დაწესება.

5. ფუფუნების საგნებზე გადასახადის შემოღება.

6. კერძო მესაკუთრეთა ცარიელ მიწებზე ქალაქის ფარგლებში გადასახადის დაწესება.

7. ყოველგვარი სავალდებულო გადასახადის გაუქმება საერთო სახელმწიფოებრივ დაწესებულებათა შესანახათ.

III. სასურსათო საქმე.

1. ქალაქის თვითმართველობას უნდა მიენიჭოს, ადგილობრივ საჭიროებათა ფარგლებში, ქალაქში შემოტანილ სურსათის განაწილების უფლება.

2. სურსათისა და პირველ საჭიროებათა საგნების აღნუსხვა, მისი თანასწორათ განაწილება და რაოდენობის განსაზღვრა.

3. ქალაქის თვითმართველობის უფლებაა მოაწყოს პირველ საჭიროებათა საგნების წარმოება, ყიდვა-გაყიდვა და განაწილება ამ მიზნით:

ა) ნიხრი უნდა დაედვას ყველა მასიურ სახმარ საგნებს და მოეწყოს ორგანიზაცია, რომელიც თვალყურს ადევნებს დაწესებულ ნიხრის განხორციელებას;

ბ) არსდება საქალაქო დუქნები პირველ მოთხოვნილებათა საგნების გასაყიდათ;

გ) ეწყობა ქალაქის ფურნეები, სარძევე ფერმები და ბოსტნები, სასადილოები და სხვა.

დ) ფართო დახმარება კოოპერატივებს;

ე) ეხლავე უნდა მოეწყოს საკმარისი წყლის მიწოდების საქმე.

IV. ეკონომიურ სფეროში.

1) ყველა იმ საზოგადოებრივ დაწესებულებათა და წარმოებათა მუნიციპალიზაცია, რომელთაც დასახული აქვთ მიზნათ მცხოვრებთა მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება—განათების, გათბობის, მისვლა მოსვლის მხრით და სხვა; აფთიაქებისა და საზოგადო ჰიგიენურ დაწესებულებათა მუნიციპალიზაცია. მუნიციპალურ ნიადაგზე მოწყობილი დაწესებულებანი უნდა ემსახურებოდნენ აგრეთვე ქალაქის განაპირა ადგილებს. მათი მოქმედების პრინციპი უნდა იყოს არა მოგება, არამედ ღარიბ მცხოვრებთა მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება. სახალხო განათლების და საზოგადო ჰიგიენის ყველა დაწესებულებებს საფუძვლათ უნდა დაედოს უსასყიდლოთ დახმარების პრინციპი.

2. საიჯარო სისტემის გაუქმება და ქალაქის საამშენებლო და სხვ. სამუშაოები ქალაქმა საოჯახო წესით, საკუთარი ძალებით უნდა აწარმოოს.

3. მუნიციპალ წარმოებათა მოწყობა პირველი საჭიროების საგნების დასამუშავებლათ და სავაჭროთ.

V. სახალხო განათლება.

1. საერო, უფასო, საყოველთაო და სავალდებულო განათლება ყველა ბავშვებისათვის 16 წლამდის. დაარსება უფასო პროფესიონალური სკოლებისა და საბავშვო ბაღების. სკოლებში მოწაფეებს უფასოთ უნდა მიეცეს სასწავლო ნივთები და საუზმე, სწავლება სკოლებში დედა-ენაზე უნდა სწარმოებდეს.

2. დაარსება უფასო სახალხო სახლებისა, სახალხო, უნივერსიტეტების, წიგნთ-საცავ-სამკითხველოების, საკვირაო სკოლების და მუზეუმების, დრო გამოშვებით გამოფენათა მოწყობა, განმანათლებელ საზოგადოებათათვის დახმარების აღმოჩენა, მოწყობა უფასო განათლებისა, სკოლისა გარეთ დარჩენილ მოქალაქეთათვის, აგრეთვე იმ ბავშვებისათვის, რომელნიც სკოლებში არ შესულან.

3. მოწყობა სკოლებში უფასო სასადილოების, სასკოლო ახალშენებისა და უბინაო ბავშვებისათვის თავშესაფრებისა.

4. სკოლებისათვის ბინების ჰიგიენურათ მოწყობა და საჭირო თვალყურის დევნა.

5. სპეციალურ ფონდის დაარსება იმ ხელ მოკლე მოსწავლეთა დასახმარებლათ, რომლებიც სწავლობენ საშუალო და უმაღლეს სასწავლებლებში.

6. ქალაქის თვითმართველობის ხელში გადაცემა დაბალ და საშუალო სასწავლებლებისა საჭირო ხარჯების დასფარავათ სახელმწიფოს აუცილებელი მონაწილეობით.

VI. საზოგადოებრივი ჰიგინეა და ბინის საკითხი.

1. იაფ ფასიანი და ჰიგიენური ბინების მოწყობა და ამ მიზნით ქალაქის საამშენებლო მოქმედების გავითარება-გაფართოება.

2. ბინის საკითხის მოწესრიგება—სახლებისა, ბინებისა და ოთახების სპეციალური ფასების აღკვეთით და ნორმალური ქირის დაწესებით, რომელიც სავალდებულო იქნება, როგორც სახლის პატრონთა, ისე დამქირავებელთათვის.

3. ისეთი შენობის აგების აკრძალვა, რომლებიც ჰიგიენურ და სანიტარულ მოთხოვნილებებს არ აკმაყოფილებენ და ისეთების დანგრევა, რომლებიც ჯანმრთელობისთვის მავნებელია, პატრონთათვის ზარალის ანაზღაურებით. სარდაფებში ცხოვრების აკრძალვა.

4. ქალაქის ვიწრო ვასასვლელების და ქუჩების გაფართოება; ქალაქის მოწყობა სწორი გეგმის თანახმად.

5. უფასო საქალაქო აბანოების, საბანაოების და სამრეცხაოების მოწყობა უმთავრესათ იმ ადგილებში, სადაც ღარიბი ხალხი ცხოვრობს.

6. ქალაქის ყველა ნაწილებში სახისალაგების მოწყობა.

7. ღარიბი ხალხისთვის ფართო უფასო სამკურნალო დახმარების აღმოჩენა; დაარსება უფასო საავადმყოფოების, ლაბორატორიების და საქალაქო აფთიაქების; ბინებზე ავათმყოფთათვის სამკურნალო დახმარების აღმოჩენა. მოწყობა უფასო სადეზინფენქციო კამერებისა და საიზოლიაციო ბინების, ენერგიული ბრძოლა ეპიდემიასთან.

8. ბინებისათვის სასანიტარო ინსპექციის დაწესება.

VII. საზოგადოებრივი მზრუნველობა და დახმარება.

1. მცხოვრებთათვის უფასო იურიდიული დახმარებისათვის საქალაქო ბიუროს მოწყობა.

2. მაწოვარ დედათა და ძუძუ მწოვარ ბავშვთა დაცვა.

3. მოხუცთა და ობლებისთვის ქალაქის თავშესაფარის მოწყობა; ბრმებისა და ყრუ-მუნჯებისთვის სკოლა თავშესაფართა გახსნა. უფასო ღამის თავშესაფარ სახლებისა და მუნიციპალურ ოთახების მოწყობა.

VIII. მუშათა საკითხი.

1. ქალაქის საწარმოვო დაწესებულებებში მუშებთან კოლექტიურ ხელშეკრულებათა შემოღება; 8 საათის სამუშაო დღის დაწესება; კვირაში ერთხელ განუწყვეტელი დასვენება 42 საათის განმავლობაში. სამუშაო ქირის მინიმუმის დაწესება. ქალთა შრომის აკრძალვა იმ საწარმოვო დაწესებულებებში, რომელთაც მათი ჯანმრთელობისთვის ზიანი მოაქვთ; აგრეთვე 16 წლამდე ბავშვთა შრომის აკრძალვა.

2. დაარსება შრომის საპარიტეტო ბირჟებისა, მომრიგებელი კამერებისა და შრომის მუნიციპალური ინსპექციისა; უმუშევარ ხელზე მოსამსახურე ქალთათვის უფასო საერთო ნინის მოწყობა.

3. ფართო მონაწილეობის მიღება უმუშევრობისა, ავათმყოფისა, უბედურ შემთხვევათა და ინვალიდობისაგან დაზღვევის საქმეში.

4. საზოგადოებრივ სამუშაოთა მოწყობა, ხარჯებში სახელმწიფოს აუცილებელი მონაწილეობით.

მოქალაქენო! გასულ არჩევნებზე თქვენ ნდობა გამოუცხადეთ სოციალ-დემოკრატიას, რომელსაც მაღლა ეჭირა და უჭირავს წითელი დროშა. ამ პარტიის მეთაურობით განმტკიცდა მშრომელი ხალხის ბატონობა დამოუკიდებელ საქართველოს რესპუბლიკის ფარგლებში. მან გაკვალა საიმედო გზა ბედნიერების სამეფოსაკენ და იხსნა ქვეყანა ანარქიისა და შავბნელი რეაქციისაგან.

ხმა მიეცით სოციალდემოკრატიულ პარტიის სიას 1.

სოციალდემოკრატია საიმედო და ერთგული დარაჯია მშრომელი ხალხის ინტერესების.

ხმა მიეცით სიას № 1.

თფილისის კომიტეტი საქართველოს ს. დ. მუშათა პარტიისა.